Muoviteollisuus tiedottaa

Muoviteollisuuden talouskatsaus / Syyskuu 2004 / Katsauksen tiedot perustuvat tilanteeseen 3.9.2004

Kysyntä kasvaa, hinnat nousevat

■ Pitkään odotettu maailmantalouden nousu pääsi viimein vauhtiin USA:ssa ja Kaakkois-Aasiassa. Euroopassakin talouskasvu on virkistymässä, mutta vaatimattomasti. Suotuisan talouskehityksen jatkumisen suhteen on kuitenkin jo nyt esitetty epäilyksiä. Öljyn hinta on vastoin odotuksia juuttunut korkealle tasolle. Kallis öljy heijastuu myös muovien ja muovituotteiden hintoihin. Matalan inflaation oloissa kustannusnousujen siirtäminen hintoihin on joissakin tapauksissa osoittautunut vaikeaksi.

Muoviteollisuuden tuotteista on perinteisesti arvioitu suurimman osan päätyvän asiakkaiden tuotteiden osana yksityisten kuluttajien käyttöön. Niinpä yksityisen kulutuksen kehitystä kotimaassa ja vientimarkkinoilla on muovituoteteollisuuden tuotteiden kysynnän kannalta pidetty keskeisenä tekijänä. Viime vuosina muovituoteteollisuuden kasvava merkitys elektroniikkateollisuuden osatoimittajana on kuitenkin kasvattanut investointikysynnän merkitystä. Yksityinen kulutus kasvoi melko ripeästi viime vuonna kotimaassa, mutta vaisummin vientimarkkinoilla. Kuluvan vuoden alkukuukausien tiedot kotimaisen yksityisen kulutuskysynnän kehityksestä näyttävät ristiriitaisilta. Pakkaustarvikkeiden kannalta tärkeä lyhytikäisten tavaroiden kysyntä on kasvanut vain vähän viimeisen vuoden aikana, mutta vähittäiskaupan myynti on ollut vilkasta.

Kotimainen muovituoteteollisuus kasvoi vuonna 2003 voimakkaasti kesään asti, mutta elokuusta alkaen tuotanto supistui voimakkaasti. Heikoin tilanne oli tämän vuoden alkukuukausina, minkä jälkeen tuotanto on jo kasvanut selvästi ja jopa ylittänyt viime vuoden keskimääräisen kuukausittaisen tuotannon tason. Muovituoteteollisuuden tärkeimmistä kysyntätekijöistä ei löydy selkeää syytä tuotannon supistumiselle, sillä ne ovat kehittyneet melko tasaisesti. Muovituoteteollisuuden tuotanto oli kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa keskimäärin prosentin pienempi kuin vuonna 2003 vastaavaan aikaan, mutta tuoreimpien tuotantotietojen perusteella arvioiden vuosituotanto saattaa hyvinkin ylittää vuoden 2003 tason, etenkin jos taloustilanteen paraneminen jatkuu kuten useimmat ennustajat ennustavat.

Kansainvälisessä taloudessa kiivain nousu ohitettu?

Maailmantalouden kasvu alkoi piristyä vuoden 2003 alkupuoliskolla. Kasvua ovat vetäneet USA ja Kaakkois-Aasia, jopa pitkään taantumassa ollut Japani on päässyt mukaan kasvuun Kiinan imussa. USA:ssa kasvun huippu osui vuoden 2003 kolmannelle neljännekselle ja Japanissa kuluvan vuoden ensimmäiselle neljännekselle, minkä jälkeen kasvuvauhti on hieman laantunut.

Talousnousun käynnistyminen USA:ssa viime vuoden toisella neljänneksellä osui yhteen sen kanssa, että öljyn hinta kävi tilapäisesti 25 dollarissa. Myöhemmin öljyn hinta on noussut niin voimakkaasti, että ekonomistit ovat olleet yllättyneitä kasvun jatkumisesta kalliista öljystä huolimatta. Perinteisesti on arvioitu, että kymmenen dollarin nousu öljyn hinnassa hidastaa talouskasvua puolella prosentilla.

USA:n talousluvut kuluvan vuoden toiselta neljännekseltä ja sen jälkeen ovat olleet odotettua heikompia. Erityisesti työllisyyttä ja kulutusta koskevat luvut ovat olleet pettymyksiä. Tällä hetkellä optimistit ovat sitä mieltä, että kasvu jatkuu mutta sen painopiste siirtyy kulutuksesta investointeihin. Pessimistit puolestaan arvioivat, että USA:n kasvu ei ole saanut kerättyä riittävästi voimaa jatkuakseen

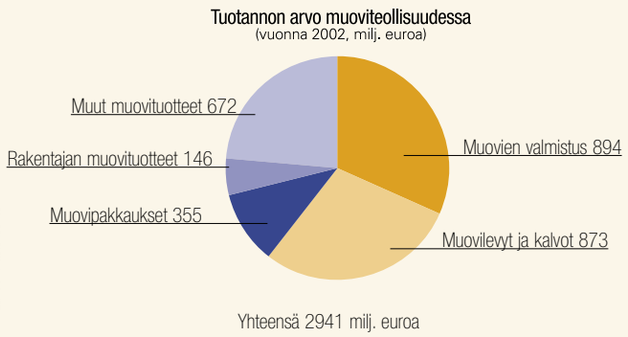

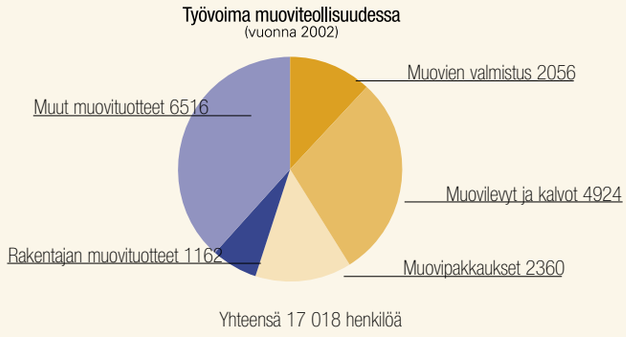

Muoviteollisuus ry on muovituotteita valmistavien yritysten elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen etujärjestö. Muoviteollisuus ry on Kemianteollisuus ry:n toimialajärjestö sekä Elinkeinoelämän keskusliiton jäsen.

Muoviteollisuus ry
Plastindustrin rf

Eteläranta 10, 00130 Helsinki
PL 4, 00131 HELSINKI
Puh (09) 17284
Fax (09) 171164
www.muoviteollisuus.fi

Talousnäkymät

veronalennusten, dollarin heikkenemisen ja matalien korkojen vaikutuksen poistuttua.

Kasvun hidastumisesta on merkkejä myös Kiinassa, jossa pyritään estämään talouden ylikuumenemista. Eurooppa puolestaan on päässyt toistaiseksi vain huonosti mukaan alkaneeseen nousuun, ja tarvitsee edelleen viennin apua. Jos maailmantalouden kasvu hiipuu, tätä apua ei ole saatavissa.

Kotimaisen talouden näkymät ristiriitaiset

Kotimaiset talousennustajat ovat erimielisiä siitä, kiihtyykö kotimainen talouskasvu ensi vuonna, vai alkaako se jo hidastua. Merkittäviä muutoksia kuluvan vuoden talouskehitykseen ei kuitenkaan kasvuvauhdin suhteen odoteta. Sen sijaan kasvun rakenne muuttuu kysynnän painopisteen siirtyessä kulutuksesta vientiin ja investointeihin. Muovituoteteollisuuden kannalta kysynnän rakenne ei muutu positiiviseen suuntaan, sillä kulutuksen kasvussa painottuvat palvelut ja puolikestävät tavarat.

Euroopassa kumi- ja muovituoteteollisuuden kasvu ripeää

EU-maiden kumi- ja muovituoteteollisuus on kasvanut ripeästi jo vuoden päivät. Tilanne on samanlainen myös USA:ssa. Lisäksi kasvu on USA:n muovituoteteollisuudessa kiihtynyt kuluvan vuoden alkukuukausina, eivätkä merkit USA:n talouden kasvun mahdollisesta hidastumisesta ole vielä näkyneet sen muovituoteteollisuudessa. Euroopassa kumi- ja muovituoteteollisuuden tuotannon kasvu ei ole enää kiihtynyt kuluvan vuoden aikana.

Muovien hinnat nousseet voimakkaasti

Valtamuovien hinnat ovat viime vuoden heinäkuun jälkeen nousseet lähes yhtäjaksoisesti, ja olivat vuoden 2004 heinäkuussa lähes 40% korkeammalla kuin vuotta aiemmin. Muovien hintojen nousu on vuoden 2003 syksyn jälkeen tapahtunut melko lailla yhtä jalkaa raakaöljyn euromääräisen hinnan kanssa. Öljyn hinnan nousun aiheuttamat kustannuslisäykset on onnistuttu viemään muovien hintoihin, mutta marginaalit eivät juuri ole nousseet. Tämä on merkki siitä, että kysyntä ja tarjonta ovat olleet muovimarkkinoilla suunnilleen tasapainossa. Tosin loppukesästä on esiintynyt jopa merkkejä muovien niukkuudesta.

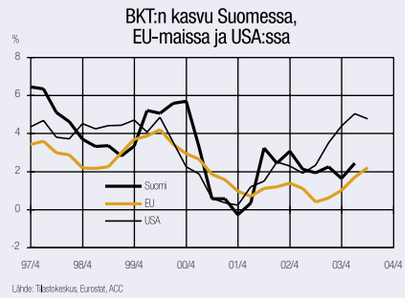

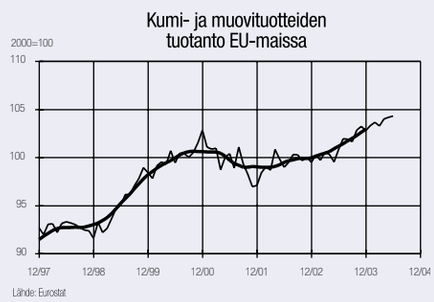

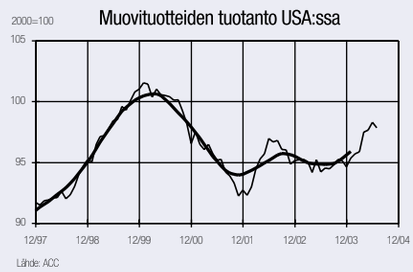

On vaikea nähdä sellaisia tekijöitä, jotka voisivat nopeasti kääntää muovien hinnat merkittävään laskuun. Öljymarkkinoilla tilanne näyttää pysyvän kireänä ja öljyn hinta korkealla, sillä vapaata, välittömästi käyttöön otettavissa olevaa raakaöljyn tuotantokapasiteettia on vähän. Merkittävin valopilkku öljyn tarjontapuolella on kasvanut Irakin öljyntuotanto ja -vienti. Myöskään muovimarkkinoilla ei juuri ole merkkejä jotka tukisivat odotuksia muovien hintojen laskusta. Muovituotteiden tuotannon odotetaan edelleen kasvavan, ellei muusta taloudesta tule merkittäviä negatiivisia yllätyksiä. Spekulatiivisia muovivarastoja ei juuri ole markkinoilla kerätty, joten pelkkä hintaodotusten muuttuminen laskevien hintojen suuntaan ei tässä tilanteessa riitä laukaisemaan merkittävää hintojen laskua. Lisäksi muovien raaka-aineiden valmistuksessa odotetaan huoltoseisokkeja loppuvuodeksi, mikä saattaa kasvattaa paineita korkeiden hintojen suuntaan.

Muovisten pakkaustarvikkeiden kysynnässä tasaista

Muovisten pakkaustarvikkeiden kotimainen kysyntä kasvaa tasaisesti, sillä vähittäiskauppa ja yksityinen kulutus jatkavat kasvutrendiään. Kesällä kuluttajapakkausten kysyntä on kuitenkin ollut vilkasta. Kulutuksen kasvun rakenne on muuttumassa ensi vuonna pakkaustarvikkeiden kysynnän kannalta negatiiviseen suuntaan, mikä voi hillitä pakkaustarvikkeiden kysynnän kasvua. Myöskään vähittäiskaupan kasvu ei suoraan heijastu pakkaustarvikkeiden kysyntään, sillä ulkomaiset kauppaketjut sekä ulkomaiset ja ulkomailla pakatut tuotteet kasvattavat markkinaosuuttaan.

Vähittäiskaupan myynti on vuoden alkukuukausina ollut korkealla tasolla, mutta kuukaudesta toiseen tarkasteltuna se ei ole juuri kasvanut. Kauppaa on pitänyt vilkkaana kestokulutushyödykkeiden hankinta, lyhytikäisten tavaroiden kulutuksen kasvu on ollut heikkoa koko viime vuoden, vaikka piristyikin hieman tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Yksityisestä kulutuksesta tulevan pakkaustarvikkeiden kysynnän kasvun arvioidaan jatkuvan kohtalaisena.

Elintarviketeollisuuden tuotannon kasvu oli viime vuonna vaisua. Kuluvan vuoden alkukuukausina tuotanto jäi erityisen matalaksi, minkä heijastuminen pakkaustarvikkeiden kysyntään saattaa osaltaan selittää muovituotteteollisuudenkin tuotannon matalaa tasoa. Toisella vuosineljänneksellä elintarviketeollisuuden tuotanto on jälleen kasvanut, mutta vain hädin tuskin viime

Lähde: ETLA, KT ry

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

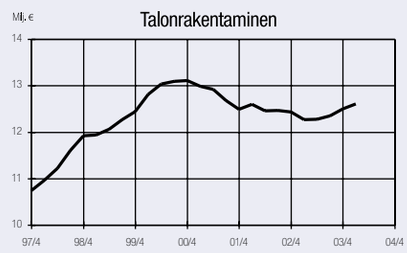

Lähde: Tilastokeskus

vuoden keskimääräistä tuotannon tasoa suuremmaksi. Elintarviketeollisuuden pakkaustarvikekysynnän kasvu pysyy vaisuna.

Rakentamisen muovituotteiden kysyntä virkistynyt

Talonrakennustoiminta lähti Tilastokeskuksen neljännesvuositietojen mukaan kasvuun viime vuoden puolivälissä. Tämä on näkynyt joiden muovisten rakennustarvikkeiden kysynnässä jopa voimakkaasti. Rakennuslupakehitys ennakoi vielä viime vuoden loppula rakentamisen jatkuvan vilkkaana, mutta tuoreimmat rakennuslupatiedot eivät ole yhtä rohkaisevia. Ennusteet kuitenkin lähtevät edelleen siitä, että rakentaminen kasvaa kuluvana vuonna ja kasvu kiihtyy ensi vuonna.

Muovikomponenttien kysyntä elektroniikkateollisuudessa nousi keväällä

Muovisia komponentteja käyttävän sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto oli matalalla tasolla vuoden alkukuukausina, mutta piristyi kesän kynnyksellä. Tämä on ollut osaltaan nostamassa muovituoteteollisuuden tuotantoa toisella vuosineljänneksellä. Matkapuhelinalan trendit näyttävät olevan johtamassa siihen, että komponenttikysyntä kohdistuu yhä enemmän ulkomailla toimiville tuotantolaitoksille, joiden kustannustaso on matalampi kuin kotimaassa. Ennusteet kuitenkin lupaavat alan tuotannolle kohtuullista kasvua myös kotimaassa, mikä pitää yllä myös kotimaisen komponenttituotannon kasvuedellytyksiä. Jo alkukesä oli komponenttikysynnän kannalta lupaava. Lisäksi alan yritykset ovat pyrkineet hakemaan uutta kysyntää matkapuhelinalan ulkopuolelta.

Muoviteollisuuden toimintaympäristön kehitys

Muoviteollisuuden toimintaympäristön kehitys

	2002	2003	2004*
EU-maat			
BKT:n kasvu (EU 25)	1,2	1,0	2,3
Inflaatio (EU 15)	2,1	2,2	2,0
3 kk korko (euro-12)	3,3	2,3	2,1
Kotimaa			
BKT:n kasvu	2,3	2,0	3,2
Yksityinen kulutus	1,5	4,3	3,6
Lyhytikäisten tavaroiden kulutus	2,7	2,1	3,0
Inflaatio	1,6	0,9	0,4
Työttömyysaste	9,1	9,0	8,9
Sähköteknisen teollisuuden tuotanto	9,4	0,7	4,5
Elintarviketeollisuuden tuotanto	1,1	1,0	-0,9
Talonrakennus	2,5	1,3	2,8
Vähittäiskauppa	2,4	3,7	4,2
Muovituotteiden valmistus (2004:01-07)	-4,0	4,3	-1,2

* 2004 ennuste

Lähteet: ETLA; Tilastokeskus; KT ry

Lisätietoja

Muoviteollisuus ry,
toimitusjohtaja Kari Teppola,
puh. (09) 1728 4315,
kari.teppola@plastics.fi

ekonomisti Pasi Ahde,
puh. (09) 1728 4307,
pasi.ahde@chemind.fi

Innocorp Oy / Painotalo Ewako Oy / 2/2004